

primilo robu na prijevoz i izdalo tovarni list, a protiv drugih željezničko - transportnih poduzeća da se taj zahtjev ne može podnijeti, te ona željeznica koja je nadoknadila štetu ima pravo regresa prema ostalim željeznicama.

Drugostepeni sud je ukinuo presudu prvostepenog suda i stvar vratio na ponovno raspravljanje.

Iz obrazloženja:

U smislu čl.95, t.5 Zakona o prijevozu željeznicom, za potraživanja koja proistječu iz ugovora o prijevozu odgovara željezničko transportno poduzeće koje je primilo pošiljku na prijevoz, ili ZTP koje prema ugovoru o prijevozu ima izvršiti prijevoz robe primaccu, ako je primaccu izdala tovarni list, bez obzira da li mu je izdala i robu. Obzirom na takav izričiti propis zakona tuženo željezničko poduzeće, na čijem se teritoriju nalazi uputna stanica koja je izdala tovarni list, pasivno je legitimirano na tužbu, pa je odbijanje tužbenog zahtjeva zbog pomanjkanja pasivne legitimacije na tuženi-kovoj strani neosnovano, u toliko prije što u toku spora tuženo željezničko transportno poduzeće nije ni utvrdilo da tužiteljevu predniku nije predalo tovarni list i pošiljku.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 8.VII 1964.

Vijeće: Gabro Badovinac, dr Ernest Vajić, Elza Grin

Prijevoz kamionom - Dužnost plaćanja vozarine - Vozarinu je dužan platiti pošiljalac i ako je u ugovoru navedeno da će je platiti primalac, ako je primalac odbio preuzimanje robe radi toga što pošiljalac nije izvršio svoju obvezu - Vozar nije dužan ispitivati da li su tovarnom listu priložene sve potrebne isprave

Vozar je prevezao kamionom iz Jugoslavije u Italiju određenu količinu stakla. Roba je morala biti predana u Magenti, ali je istovarena u Milanu kod primačeva špeditera. U tovarnom listu bilo je navedeno da će dio vozarine od jugoslavenske granice do Magente platiti primalac. Budući da je primalac odbio preuzimanje robe, nije htio ni platiti vozarinu. Vozar tuži pošiljaoca da mu plati neisplaćeni dio vozarine. Prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtjev. Drugostepeni sud je na temelju tužiteljeve žalbe preinačio prvostepenu presudu i tuženika obvezao na plaćanje vozarine.

Razlozi drugostepenog suda jesu sljedeći:

Iz nesporno utvrđenih činjenica slijedi da je tužitelj kao vozar u skladu s Međunarodnim tovarnim listom za cestovni saobraćaj preuzeo na prijevoz spornu robu od Hrastnika do Magente, te da je vozarinu prema tovarnom listu imao platiti za relaciju od jugoslavenske granice do odredišta naznačeni primalac u tovarnom listu. Nesporno je da je primalac imao svog špeditera carinskog posrednika u Milanu, koji je također naznačen u tovarnom listu, dakle ovlaštenika za raspolaganje robom u pogledu carinjenja robe i to Cesare Tomainia; nesporno je nadalje da je tužitelj kao vozar izvršio uređno svoju obavezu prijevoza do Milana, i da je po nalogu naznačenog carinskog špeditera u tovarnom listu robu istovarilo u Milanu radi smetnji koje su se pojavile u toku putovanja, tj. carinjenja robe, koje nije moglo biti obavljeno zbog nedostataka potrebnih isprava; konačno je nesporno da je po nalogu špeditera Tomainieva roba istovarena u carinske skladišta i time prekinut daljnji prijevoz.

Iz svih okolnosti i činjenica koje su nesporne, a koje i slijede iz tovarnog lista, tužitelj je mogao tražiti od naznačenog primaoca robe da mu plati ugovorenu vozarinu, bez obzira da li je roba prevezena do odredišta ili ne. Naime, u smislu odredaba Međunarodne konvencije o ugovoru za međunarodni promet cestama /CMR/, a koju je konvenciju ratificirala naša država, i koja se ima u smislu čl.1, st.1 primijeniti na ovaj spor, ako u toku prijevoza dodje do smetnji u izvršenju prijevoza, tj. izvršenje ugovora postane nemoguće prije nego roba stigne na određeno mjesto, vozar je dužan u smislu čl.12. konvencije tražiti upute od osobe ovlaštene za raspolaganje robom. Kad se ova smetnja pojavila na mjestu gdje se roba prema ugovoru o prijevozu imala cariniti, tj. u Milanu, tužitelj kao vozar pravilno je postupio što je na zahtjev ovlaštenog carinskog špeditera robu istovarilo u carinska skladišta. Predajom robe carinskim skladištima tužitelj je izvršio svoju obavezu i stekao pravo na plaćanje vozarine. Budući da se vozarina za inostrani dio puta imala platiti od strane primaoca, to je tužitelj iz tovarnog lista bio ovlašten tražiti plaćanje odnose vozarine od primaoca.

Međutim iz činjeničnog stanja, kako je utvrđeno u postupku, slijedi da je do prekida putovanja i predaje robe u carinska skladišta došlo zbog nedostataka i nepravilnosti popratnih carinskih isprava, zbog toga je primalac robe iz tovarnog lista odbio da tužitelju plati vozarinu, te je time nastala tužitelju šteta u visini nenaplaćene vozarine, pa naknadu takve štete tužitelj može tražiti od pošiljaoca. Naime, u smislu čl.11. spomenute konvencije pošiljalac je dužan za potrebe carinskih i drugih formalnosti, koje se moraju obaviti prije isporuke robe, priložiti uz tovarni

list potrebne isprave ili ih staviti vozaaru na raspolaganje. Valja naglasiti da u smislu konvencije /st.2/ vozar nije dužan ispitivati ispravnost ili tačnost takvih isprave, te da je pošiljalac odgovoran vozaaru za svaku štetu nastalu nedostatkom, neispravnošću ili netačnošću takvih isprava ili podataka, osim u slučaju ako je vozar neispravno ili nemarno postupio.

Budući da je u toku postupka tužitelj dokazao da je primalac robe odbio platiti vozarinu zbog toga što pošiljalac nije na vrijeme ni uz tovarni list priložio potrebne isprave za carinjenje robe, pa je primaocu radi toga nastala šteta veća od vozarine, to se ima uzeti da je zahtjev tužiteljev da mu tuženik kao pošiljalac plati ugovorenu i zasluženu vozarinu za naknadu štete, koju je tužitelj pretrpio zbog toga što tuženik kao pošiljalac nije udovoljio svojim obavezama koje slijede iz propisa o carinjenju robe i opskrbi vozara potrebnim ispravama.

Prvostepeni sud ocjenjujući ovo pitanje pogrešno je pošao sa stajališta da troškovi koji su nastali primaocu zbog toga što mu tuženik kao prodavalac nije poslao potrebnu dokumentaciju za carinjenje, i što nije u svemu postupio po ugovoru o kupoprodaji, predstavljaju štetu koju u ovom slučaju trpi primalac kao kupac iz ugovora o kupoprodaji, te da za odnosnu štetu tuženik kao pošiljalac ne odgovara tužitelju - vozaaru. Tačno je da je iz ugovora o kupoprodaji robe za štetu koja je nastala kupcu zbog propusta prodavaoca tuženik odgovoran svom kupcu. Međutim, u predmetnom slučaju, iako se radi o zasebnom odnosu iz ugovora o prijevozu robe, valja istaći da, obzirom na odredbu čl.11. Međunarodne konvencije, primaočevu odbijanje da plati dužnu vozarinu, zbog štete koju je pretrpio zbog pomanjkanja potrebnih isprava za carinjenje robe, predstavlja štetu za vozara, i on tu štetu u smislu čl.11, st.2 može tražiti od pošiljaoca. Naime, tužitelj je kao vozar imao pravo da ne preda robu primaočevu predstavniku, već da ju zadrži i u smislu odredaba čl.14. konvencije traži upute od pošiljaoca, odnosno primaoca, te ako upute ne dobije u određenom roku, da u smislu čl.12. konvencije stavi robu u carinska skladišta i tereti ju svim troškovima koji mu odatle nastanu. Kako je prilikom prispjeća robe u Milano bio prisutan primaočev ovlaštenik, tužitelj je pravilno postupio kad je poslušao njegovu naredjenje i predao robu u carinska skladišta, pa je time i prestala potreba da o nastalim zaprekama obavještava pošiljaoca. Prematome tužitelj kao cestovni vozar u cijelosti je udovoljio svojim obavezama kad je robu u neoštećenom stanju predao u carinska skladišta. Nakon takve predaje, tužitelj je stekao pravo na naplatu vozarine. Kad je primalac robe odbio da plati vozarinu, pozivajući se da ugovor o prijevozu nije izvršen u cijelosti zbog pošiljaočeva propusta, i da primalac zbog toga trpi štetu veću nego je zahtijevana vozarina, tužitelj je kao vozar opravdano postavio zahtjev za naplatu vozarine tužitelju - pošiljaocu. Naime, odbijanje naplate vozarine zbog neizvršenja

ugovora o prijevozu od strane primaoca robe, koje je odbijanje uslijedilo propuštanjem pošiljačove dužnosti, predstavlja za vozara štetu koju je dužan nadoknaditi pošiljalac u smislu naprijed nevedenih odredaba čl.11. Međunarodne konvencije o ugovoru o prijevozu robe cestovnim motornim vozilima.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 29.VII 1964.

Vijeće: Gabro Badovinac, dr Dušan Arneri, dr Božidar Hergović

Željeznički prijevoz - Osiguranje - Željeznica ne odgovara ako je šteta na teretu nastala slabim stanjem ambalaže - Osiguratelj na temelju obaveze osiguranja prema jugoslavenskim propisima ne pokriva štetu koja je nastala krivnjom imaoća prava - Kao krivnja imaoća prava smatra se i slabo stanje ambalaže i njeno nedovoljno osiguranje u vagonu ako je pošiljalac sam robu tovario

Primalac tereta tuži Osiguravajući zavod za naknadu štete koju je roba pretrpjela u prijevozu željeznicom. U prvostepenom postupku utvrđeno je da je šteta nastala zbog slabog stanja ambalaže i zbog njenog nedovoljnog osiguranja u vagonu. Budući da se radi o osiguranikovoj krivnji, to je sud odbio tužbeni zahtjev, smatrajući da ovaj rizik nije pokriven obavezanim osiguranjem prijevoza robe na željeznici prema jugoslavenskom pravu.

Protiv ove presude tuženik se žali. Drugostepeni sud je žalbu odbio iz ovih razloga:

Iz nesporno utvrđenih činjenica u sporu slijedi da je tužitelj kao špediter vršio utovar i otpremu spornih bačava formalina, te da je u toku prijevoza došlo do oštećenja robe, jer je iz bačava iscurila stanovita količina zbog toga što bačve nisu bile pravilno utovarene. Naime, iz izlaganja stjenaka, a napose iz dopisa Željezničko transportnog poduzeća Skoplje, slijedi da je nedostatak u tovaranju utvrđen na putu za vrijeme prijevoza Zapisnikom o izvidjaju br.21/276, iz koga slijedi da je curenje nastalo na čepovima bačava zbog neispravnosti čepova. Nadalje da se iz Zapisnika o izvidjaju ne uputnoj stanici vidi da bačve nisu bile osigurane protiv pokretanja za vrijeme prijevoza, i da je došlo do tranja između gornjeg i donjeg reda i do oštećenja bačava, što je izazvalo curenje tekućine iz bačava; nadalje da je curenje nastalo zbog neispravnosti čepova, koji su popustili za vrijeme prijevoza.